ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Дата
ВСС. 14122/ 06-12-2025

ДО ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
/СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ/

ДОКЛАД

от

от Весела Иванова Гълъбова-Илиева,
съдия в Районен съд гр. Варна, командирована в ОС-Варна,
Национално лице за контакт по граждански дела на
Националната съдебна мрежа по граждански и търговски дела

Уважаеми членове на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,

С решение на Висшия съдебен съвет по Протокол № 26, т. 41 от заседание на Съдийската колегия, проведено на 07.10.2025 г. бях командирована за участие в 102-та редовна среща на лицата за контакт на Европейската съдебна мрежа, проведена на 22 и 23 октомври 2025г. в гр. Брюксел, Белгия, посветена на **Регламент (ЕС) 2020/1784** на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2020 година относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела („връчване на документи“) и **Регламент (ЕС) 2020/1783** на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2020 година относно сътрудничеството между съдилища на държавите членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела (събиране на доказателства).

Срещата се проведе по предварително определен дневен ред, който включваше за 22.10.2025г. затворена сесия за контактни точки на ЕСМ относно възможността за кандидатстване за финансиране на проекти за националните съдебни мрежи, обновяване на информацията във връзка с предстоящите срещи и проекти на Европейската съдебна мрежа; представяне на новости във връзка с действието на Регламент (ЕС) 2020/1783 и Регламент (ЕС) 2020/1784 и преглед на актуалната практика на Съда на Европейския съюз; презентация относно опита на Норвегия при връчване на документи и събирането на доказателства в чужбина; презентация на френската „Mind Map” по връчване на документи в чужбина; презентация относно прилагането на Регламента за връчване на документи от страна на съдебните изпълнители; представяне на Анекса към практическия наръчник по събиране на доказателства, посветено на попълването на предвидените в Регламента за събиране на доказателства формуляри и официалното му приемането му; дискусия относно създаването на практически наръчник по връчването на документи в чужбина; провеждане на двустранни срещи между делегациите на държавите членки. За 23.10.2025г. дневният ред включваше представяне на актуална информация от страна на Европейската комисия относно дигитализацията на Регламент (ЕС) 2020/1783 и Регламент (ЕС) 2020/1784; презентация от Германия

относно научените уроци при стартирането на децентрализираната информационна система; дискусия по предварително поставени от делегациите на държавите членки и от представителите на Европейската комисия въпроси по приложението на Регламент (ЕС) 2020/1783 и Регламент (ЕС) 2020/1784.

На 22.10.2025г. между 9:00 и 17:30 часа присъствах на срещата, проведена по предварителния дневен ред. Не присъствах на двустранните срещи, тъй като от страна на България беше планирана една такава с Люксембург, но проблемите, подлежащи на дискусия, бяха предварително разрешени няколко дни преди официалната среща.

В часовия диапазон от **9:00 до 12:30 часа** се проведе закритата сесия за контактни точки на ЕСМ. Същата бе открита от секретаря на ЕСМ Софи Шеньо, след което г-н Хуан Педро Лазаро Мерино и Г-н Ячек Гърстка, и двамата от Главна дирекция „Правосъдие“ към ЕК представиха **Програмата „Правосъдие“ за периода 2021-2027г.** Финансови средства в рамките на същата се отпускат в три сфери, като се предвиждат 3 приоритета – наказателно право, гражданско право и съдебни мрежи. Бюджетът за 2026г. е 5,75 милиона евро, от които 50 % са за наказателно право, а останалите 50 % са общо за гражданско право и съдебни мрежи. Поканите за кандидатстване още не са готови, очакват се през декември 2025г., а проектите ще могат да се депозират в периода м.януари - м.април 2026г. По отношение на приоритета съдебни мрежи се очаква намаление на долната граница на средствата на 50000 евро (при 75000 евро за предходната година), като ще се позволява само по един проект на държава. Подчертаха, че не е необходимо проектът да е съвместен с друга държава, но може и такъв да се изготви. Представиха структурата на предложението:

- Част А – обща информация, участници и контакти, бюджет, избор на приоритет /от трите горепосочени/
- Част В – описание на проекта, организация и програма на дейностите, като тази част не трябва да е по-дълга от 45 страници (ако е по-дълга, страниците над 45 ще бъдат автоматично изтрити);
- Част С – KPI Indicators – описание защо проектът е важен;
- Анекси – детайлна бюджетна таблица (може да се използва excel), CV-та, годишен доклад за дейността (освен ако е публичен орган), списък на предходни проекти, политики за защита на децата (ако е относимо). Анексите са важни, тъй като ако някои от задължителните такива ги няма, проектът няма да получи оценка.

Представени бяха и критериите за оценка на проектите, като се посочи, че оценката се поставя първо от двама експерти по отделно, за което всеки изготвя доклад, а после правят един съвместен оценителен доклад. За да бъде успешен проектът трябва да събере поне 70 точки от общо предвидените 100. При вземане на решение кой проект да се финансира, се преценяват само проектите, събрали над 70 точки. Оценките се поставят по три критерия:

- Важност (по този раздел се получават максимум 40 точки, като е налице още един праг – проектът трябва да получи поне 25 точки по този критерий, за да бъде разгледан) – приоритети на поканата за кандидатстване, оценка на нуждите, идентифициране на целевите групи, относимост към ЕС/законодателството на ЕС; потенциал за развиване на взаимно доверие и/или за международно сътрудничество; интерес за останалите държави-членки на ЕС или други държави;
- Качество (по този раздел се получават максимум 40 точки, без праг)
- Въздействие (по този раздел се получават максимум 20 точки, без праг) – амбиции и очаквани резултати, стратегия за разпространяване, потенциал за положителен множествен ефект; устойчивост на резултатите след приключване на финансирането от ЕС и въздействие в дългосрочен план.

Представителите на ЕС обърнаха внимание на присъстващите на възможността да кандидатстват за експерти, които оценяват проекти. Правилото е, че експертът не може да оценява проект от собствената си държава. Посочиха, че това би бил добър опит за членовете на ЕСМ, защото ще им даде поглед отвътре и съответно после ще имат повече шанс при разработването на проект за държавата си.

Г-н Гъртска посочи, че целта на презентацията е да ни убедят да кандидатстваме, както и да ни дадат практически насоки за това. По отношение на проектите за съдебни мрежи изрази задоволство от успешните такива през последните години, но и съжаление, че са участвали по-малко от половината държави членки. Обърна внимание, че когато се състезаваме по определен приоритет, не се състезаваме само с другите членове на ЕСМ, но и с академични общности и неправителствени организации, за някои от които разработването на проектите е ежедневие, за разлика от нас. Посочи, че можем да използваме предложенията от предходните години, за да помислим какво можем да направим за своята национална съдебна мрежа, да я направим по-видима и разпознаваема, като се съсредоточим върху това колко пари са ни необходими, за да бъдат финансирани тези активности, които искаме да осъществим. По-принцип се търсят по-иновативни проекти, но е приемливо да се почерпи опит от предходни успешни такива. По отношение на оценките посочи, че няма по-важни и по-маловажни критерии, като всички са от значение, т.е. трябва да има нещо в проекта за всеки от горепосочените елементи, дори да ни се струва, че това не е важно. Г-н Гъртска обяви, че всяка година има поне един проект за национална съдебна мрежа, който е спечелил финансиране. Посъветва ни да третираме разработването на проект като инвестиция, както и да потърсим експерти от публичните органи, които могат да ни помогнат. Не препоръча използването на частни консултанти. На следващо място даде още няколко важни съвета: внимателно да се прочете поканата за кандидатстване, така че да се разбере, защото всичко в него е важно; да се използва обикновен език – ясен, смислен и неемоционален; по отношение на нуждите да не се пише само, че имаме нужда от подобрения, а да се опишат добре; по отношение на равенството между половете – да не се посочва напр. само, че съдиите са 60 % жени, а как това се

отразява на съдебната система или на участията в обучения/семинари; по отношение на целевите групи – ако се включат повече практикуващи като адвокати, съдебни изпълнители, нотариуси, а не само съдии е по-добре, като ако ще се отнася само за съдии, да се опише внимателно защо това е необходимо и какви са нуждите им; да се извърши оценка на риска, т.е. да се идентифицират потенциални рискове и да се опише колко е вероятно да настъпят и какви действия ще бъдат предприети в такъв случай; да се обърне внимание на разпространението на информацията за проекта, като методите се опишат подробно с посочване защо конкретен метод е подходящ за този проект; важно е да се опише и какво ще се случи, ако финансирането спре, като честа грешка е да се посочи, че в такъв случай отново ще се кандидатства по проект за финансиране (критерий устойчивост); да се обмисли внимателно точното финансиране – колко пари са необходими, както и съотношение цена-качество, напр. може вместо повече пари за 4 години, да се поискат по-малко пари за 2 години, които да покрият част от дейностите, които искаме да предприемем, а после да се продължи с нов проект.

На въпрос на Словения какво ще се случи, ако не се изхарчат всички средства по проекта, г-н Гъртска отговори, че същите не подлежат на връщане. Посочи, че анализите на необходимото финансиране се правят предварително. Може да се дадат по-малко средства от поисканите от държавата. Ако не са достатъчни, държавата може да добави собствени средства.

От страна на Румъния представиха техен проект, спечелил финансиране, а именно „CiviLink: Сближаване на границите чрез съдебно обучение в рамките на e-Codex“, Партньори по проекта са България, Испания, Португалия, Полша и Италия.

Г-н Грътска добави, че е добре, че има и проекти за дигитализация, като спомена, че в поканата за 2026г. тази възможност ще е изрично посочена. Посъветва всички добре да обмислят IT елементите, защото с IT проектите има по-висок риск, поради това, че дигитализацията на правосъдието в ЕС вече е доста напреднала.

Г-н Мерино добави, че използването на изкуствен интелект за подпомагане разработката на проект е допустимо, но ако е изцяло писан с AI вероятно от ЕК ще разберат.

На въпрос на Франция представителите на ЕК отговориха, че може да се кандидатства само с един проект на държава по приоритета за национални съдебни мрежи, т.е. не може напр. отделен проект за наказателноправна мрежа и за гражданскоправна мрежа.

Като следваща част от програмата на закритата сесия за контактни точки представители на Чехия, Италия, Поругалия и Словакия представиха техния **опит от работа по проекти за съдебни мрежи**, които са спечелили финансиране.

В **Чехия** е получено финансиране по два проекта, разработени в рамките на Министерството на правосъдието, където са и контактните точки на ЕСМ. Целите, които са си поставили с проектите, са следните: модернизиране и укрепване на националната им съдебна мрежа, подсилване на сътрудничеството между МП и практикуващите юристи; създаване на форум за обмен на добри практики,

дигитализация на мрежата, увеличаване видимостта на мрежата, подобряване познанието относно инструментите на ЕС сред практикуващите, което би означавало по-малко работа за мрежата. Като дейности са предвидили две годишни среши, 4 конференции, издаване на книги, включително национален компендиум на инструментите за международно сътрудничество, сборници с практика на съда на ЕС, учебни посещения, създаване на уебсайт на мрежата, подкасти и уебинари. Посочиха, че най-трудно им е било да определят бюджета, като мислят, че е добре да се определи поне година по-рано, като предварително се проучат цени за пътувания, хотели и т.н. Изключително затруднени са били при определяне цените по дигиталната част – уебинари, уебсайт и т.н. Освен мениджър по основната част на проекта са имали и финансов мениджър. В хода на работата по първия проект са се сетили, че трябва да има и видимост на проекта, т.е. да се изработи лого, постери, бланки за презентации, като за втория проект са наели и графичен дизайнер. Други предизвикателства, които са срещнали, са били зависимостта от други лица (напр. за издаване на книгите), вътрешно-административните пречки и най-вече covid-пандемията.

Италия е поучила финансиране по три проекта, с които са си поставили за цел да постигнат взаимно доверие между различните институции в държавата, които имат отношение към мрежата за съдебно сътрудничество, да изградят връзки между контактните точки и експерти (академични експерти, адвокати и др.), които да им помагат при по-специфични и трудни запитвания, да бъде мрежата по-видима, да се дигитализира и т.н. Проектите са разработили с помощта на партньори от университети, нотариуси, адвокати. Направили са уебсайт на мрежата, на който публикуват практическа информация, където практикуващите могат да се регистрират и да получават известия за ново съдържание. Учредили са управителни комитети по всеки от проектите с участие на всички партньори. Подчертаха, че е важно в екипа да има експерт по изготвяне на проекти, особено в частта за бюджета.

Португалия също представи проекта си за вътрешна мрежа, който е спечелил финансиране, с бенефициент техният Висш съдебен съвет и е само за съдебната система. Проектът е разработен от тяхната контактна точка, която е действащ съдия. Целите, които са си поставили, са подобряване на познанието на съдиите и съдебните служители по право на ЕС чрез семинари, споделяне на опит, подобряване на сътрудничеството между съдиите, споделяне на информация за ЕСМ, учебни посещения до Германия и Финландия за запознаване с работата на техните централни органи и контактни точки. В рамките на проекта са провели отделни обучения за всеки от 23-те съда в държавата. За всеки съд е проведена предварителна анкета от какво има нужда, т.е. обучението е било персонализирано. Обученията са протекли в рамките на един ден – по половин ден за съдии и половин ден за съдебни служители. Накрая е попълнен въпросник от всеки участник. Разработили са още практическа листовка за инструментите на ЕС за съдебно сътрудничество, както и тюториъли, достъпни с QR код. Направили са уебсайт на мрежата, информационен бюлетин, както и профили в някои социални мрежи.

От **Словакия** споделиха, че имат нормативен акт – правила за дейността на националната мрежа за съдебно сътрудничество, както и регулярни срещи на членовете на мрежата, но за съжаление след covid-пандемията не са провеждали такива. Споделиха, че няма интерес към мрежата, както и познание за нея. Посочиха още, че съдиите нямат време да проучват инструментите за международно сътрудничество на ЕС и как да ги прилагат. По тези съображения са разработили проект и са спечелили финансиране. Целта, която са си поставили, е увеличаване видимостта на вътрешната мрежа, както и на ЕСМ. С проекта са предвидили престой на контактни точки (съдии) в Министерство на правосъдието и обратно – престой на експерти в съдилищата, публикуване на презентация за ЕСМ, създаване на място за споделяне на документи от контактните точки, срещи с контактни точки от Чехия, сборник с практика на Съда на ЕС на словашки език, публикуване на статии за международното частно право и т.н.

От Франция бе зададен въпрос до всички представящи държави как е разпространявана информацията за проектите. Споделиха, че при тях съдебната мрежа не използва социални мрежи, като информацията се публикува на уебсайта на мрежата, в информационни бюлетини, както и се разпространява при комуникация със съдии по телефони или в рамките на различни семинари.

От Словакия посочиха, че информацията за проекта е разпространяване по електронна поща и по телефони на контактните точки и те от своя страна са разпращали информация на колегите си, както и чрез информационния бюлетин на мрежата, който излиза два пъти годишно.

От Чехия споделиха, че са създали списък с адреси на електронните пощи на контактните точки, на който е разпращана информацията, а после и затворена страница за контактните точки.

От Италия са ползвали уебсайта на мрежата, информационния бюлетин и социални мрежи. Отделно от това посочиха, че има контактни точки, които трябва да разпространяват информацията нататък. Използвали са и тяхното училище за магистрати. Представяли са проектите на различни семинари, както и конференции, организирани от партньорите им университети. Назначили са и едно лице за „посланик“ по разпространението на информация за проекта, който да измисля нови начини и стратегии.

След тази част от срещата г-жа Йоана Трайстс представи дейността на **работната група по „Видимост на ЕСМ“**. Посочи, че целта на сформирането й да се повиши осведомеността за ЕСМ. Като специфична цел е предвидено представяне на мрежата в Linkdn. Представиха се резултатите от тази дейност на групата. Разработени са три статични визуализации и един видеоклип. Освен това е разработен постер и електронен подпис на мрежата, банер, който може да се ползва на уебстраници, както и статия за ЕСМ. Материалите могат да се редактират в зависимост от нуждите на всяка държава членка и да се доразвият. Ще има и бланка за информационен бюлетин и за powerpoint презентации.

В часовия диапазон от **14:00 до 17:30 часа** се проведе същинската част от срещата.

Г-жа Софи Шеньо представи **датите и темите на предстоящите срещи на ЕСМ**, които са известни към момента:

4-5 декември 2025г. – среща на ЕСМ в гр. Брюксел, Белгия по въпросите на Регламента за издръжката

4-5 февруари 2026г. – годишна среща на ЕСМ в гр. Брюксел, Белгия

19-20 март 2026г. – среща на ЕСМ в гр. Брюксел, Белгия по въпросите на Регламента за наследяване

27-28 април 2026г. – среща на ЕСМ в Кипър по въпросите на европейските процедури и дигитализацията

16-17 юни 2026г. – среща на ЕСМ в гр. Брюксел, Белгия по въпросите на Регламентите за връчване на документи и събиране на доказателства

19-20 октомври 2026г. – среща на ЕСМ в гр. Брюксел, Белгия по въпросите на Регламента за издръжката

м. декември 2026 г. – среща на ЕСМ в гр. Дъблин, Ирландия по въпросите на Регламента за родителска отговорност (Брюксел IIb)

Г-жа Шеньо представи още **петте работни групи на ЕСМ**, които функционират към момента:

- РГ по Интеграция на съдебните служители
- РГ по Регламента за наследяване – дейността по приложението на регламента и опростяване на формуляра за Европейското удостоверение за наследство
- РГ по съставяне на практически наръчник по Регламента за събиране на доказателства – с фокус върху дигитализацията
- РГ по дигитализация на Регламент Брюксел IIb – разработва рамката на работните потоци и проекти за съобщения с готово съдържание
- РГ по видимост на ЕСМ

Като следваща точка от дневния ред г-жа Хали Койт от ЕК представи **обновената информация относно приложението на регламентите по връчване на документи и събиране на доказателства**. Разясни каква е дейността на Управителните комитети по двата регламента, които включват представители на държавите членки, както и наблюдатели от организациите на нотариусите, адвокатите, съдебните изпълнители, както и от eu-LISA. Напомни, че децентрализираната информационна система по тези два регламента е част от нещо много по-голямо, като идеята е всички предстоящи за приемане подобни системи по други регламенти да се обединят под общото наименование JUDEX. Г-жа Койт обяви, че срещите на управителния комитет се провеждат всеки месец, а всяка седмица в сряда има срещи на техническия подкомитет. Първата присъствена среща на управителния комитет е проведена в Брюксел на 20 октомври 2025г. Комитетът си има уебстраница, на която се публикува дневния ред за срещите, както и

протоколите от тях. Приети са малки промени в текстовете на регламенти, поради което г-жа Койт ни посъветва да проверяваме най-новата версия. Посочи, че нотификации по съответните регламенти от 2001 и 2007г. все още могат да се правят, но на практика няма смисъл. Обърна внимание, че за някои държави все още липсват информационните документи относно връчването на документи и събирането на доказателства, включително чрез видеоконференция, като помоли държавите да ги попълнят.

След това г-жа Койт премина към представяне на **актуалната практика на Съда на ЕС** по въпросите на връчването на документи и събиране на доказателства.

Дело c-389/23 – Bulgargrukt, по което е взето следното решение: „Разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1896/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 година за създаване на процедура за европейска заповед за плащане, разглеждани във връзка с разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 година относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба, съгласно която, когато европейска заповед за плащане не е била връчена на длъжника или му е била връчена в нарушение на минималните стандарти, предвидени в членове 13—15 от Регламент № 1896/2006, сезираният с жалба срещу тази заповед съд е длъжен да я обяви за недействителна".

Дело c-196/24 – Aucrinde, висящо дело, по което са зададени следните преюдициални въпроси:

1)Дава ли член 12 от Регламент (ЕС) 2020/1783 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2020 година относно сътрудничеството между съдилища на държавите членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела (2) право на националния съд да откаже да приложи посочения регламент и да изпълни искането на молещата държава с мотива, че формата на искането противоречи на основни принципи на националното право на замолената държава и по-конкретно на член 16-11 от нейния Code civil (Граждански кодекс)?

2) Ако член 12 от Регламент (ЕС) 2020/1783 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2020 година относно сътрудничеството между съдилища на държавите членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела се прилага без оглед на националното право, как следва да се тълкуват член 1 (право на достойнство) и член 7 (право на зачитане на личния живот) от Хартата на основните права и съотношението между тях, за да се прецени дали такова прилагане на регламента нарушава Хартата на основните права?

Дело c-643/24 - Manuel Costa Filhos, висящо дело, по което са зададени следните преюдициални въпроси:

1) В случай, че не е процесуално допустимо да се санира пропускът с изпращането на формуляра, предвиден в приложение II към Регламент (ЕО) № 139[3]/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 година (1), тъй като установителното производство вече е приключило с влязло в сила решение,

допуска ли член 8, параграф 1 от този регламент, като се има предвид правото на защита на адресата на този документ в съответствие с изискванията за справедлив процес, закрепени в член 47, втора алинея от Хартата на основните права на Европейския съюз и член 6, параграф 1 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г., национална правна уредба, която приема, че е недействително призоваването с препоръчано писмо с обратна разписка, ако не е придружено от формуляра-образец, посочен в приложение II към Регламента?

2) Трябва ли член 20, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 805/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. (2), който предвижда, че „решение, което е удостоверено като европейско изпълнително основание, ще бъде изпълнено при същите условия както решение, което е постановено в държавата членка на принудителното изпълнение“ да се тълкува в смисъл, че ответникът може да възрази срещу изпълнение на основание европейско изпълнително основание на същите основания, на които се основава решението, постановено в държавата членка на изпълнение, а именно поради това, че не е участвал в установителното производство и че призоваването му с препоръчано писмо с обратна разписка е недействително, тъй като не е придружено от формуляра-образец, посочен в приложение II към Регламент № 139[3]/2007?

3) Предвид целите за създаването на европейското изпълнително основание (член 1 от Регламент (ЕО) № 805/2004), и минималните изисквания по отношение на призоваването, на които трябва да отговаря производството, по което се издава съдебното решение, удостоверено като европейско изпълнително основание (членове 13 и 14 от Регламента), които според текста на съображение 14 от Регламента се характеризират или с пълна сигурност (член 13), или с висока степен на вероятност (член 14), че документът, който трябва да бъде връчен, е достигнал до адресата, допуска ли Регламент (ЕО) № 805/2004 национална правна уредба като предвидената в член 729, буква d) от ГПК във връзка с член 696, буква е), точка i) от ГПК (3), от която следва, че длъжникът може да възрази срещу изпълнението на основание, че не е участвал в установителното производство и, че призоваването му с препоръчано писмо с обратна разписка е недействително, тъй като не е придружено от формуляр-образеца, посочен в приложение II към Регламент № 139[3]/2007?

След представянето практиката на СЕС думата бе дадена на г-жа Лене Валке с презентация за **опита на Норвегия по връчването на документи и събиране на доказателства в чужбина** и сътрудничеството между Норвегия и ЕС по тези въпроси. По силата на споразумението ЕЕА Норвегия е въвела в националното си право доста регламенти на ЕС. Норвегия участва още в Шенгенското споразумение и в други споразумения за сътрудничество с ЕС, включително в ЕСМ по наказателни дела и в Конвенцията от Лугано. Норвегия е страна по Хагската конвенция от 1965г. за връчване на документи и Хагската конвенция от 1970г. за събиране на доказателства. Няма сключени много двустранни споразумения. В Норвегия е възможно осъществяване на взаимно правно сътрудничество и без някаква

конвенция или двустранно споразумение в случай, че не противоречи на тяхното национално право. Имат национално законодателство относно връчването на документи в чужбина, като всички искания за международно сътрудничество се изпълняват съобразно норвежкото право. Специална агенция към Министерство на правосъдието отговаря по исканията по двете Хагски конвенции. Агенцията приема искания по обикновена или електронна поща, но не приема директно връчване на граждани (има резерва по Хагската конвенция). Искането трябва да е по формуляра от ХК. Имат собствена електронна система. Агенцията към централния орган препраща исканията за изпълнение към съдилищата като използва сигурна електронна поща. Искания се приемат само на норвежки, финландски или шведски език, или поне с превод на един от тези езици. Позволяват връчване на документи на друг език, ако е известно, че адресатът разбира този език. Централните органи указват на съда да изпълни връчването по вътрешното им право. Може да се връчи документа и по поща, ако е на някой от горепосочените езици. Изпълняват се и искания по ХК за събиране на доказателства – за разпит на свидетели, експертизи, събиране на ДНК материал и др. Искането трябва да е добре описано, за да се изпълни. Допустими са изслушвания пред съда (на свидетели, страни, вещи лица). Всички страни трябва да присъстват в съда, но понякога изслушването може да се проведе чрез видеоконференция или по телефон – съдията решава дали да използва тези технологии. Норвегия е страна и по GDPR. Съдът може да реши да препрати искането за събиране на доказателства до друга държава.

След тази презентация бе представена **френската „Интелектуална карта“ по въпросите на връчване на документи в чужбина**. Същата е предназначена да подпомогне практикуващия юристи във Франция при определяне кои норми, свързани с връчването на документи следва да приложат - Регламент 2020/1784, Хагската конвенция от 1968г., двустранно споразумение или вътрешноправните си норми, като се описва кой акт се прилага, трябват ли апостили, преводи и т.н. Има и линкове към съответни страници. Картата е вътрешна разработка, финансирана по европейски проект. Работи по системата въпроси и отговори с каскаден подход. Разпространена е чрез имейли, информационни бюлетини и др. средства. Предвидена е необходимостта периодично да се осъвременява. Към момента са получени доста позитивни отзиви от практикуващите.

Следващата презентация бе посветена на въпросите на **приложението на регламента за връчване на документи от съдебните изпълнители**, представена от г-н Патрик Гилен, генерален секретар на Международния съюз на съдебните изпълнители /МССИ/, основан през 1952 г., в който участват представители на над 100 държави. Организацията е партньор на много други международни организации, включително на Европейската съдебна мрежа. Разгледани бяха двата аспекта на връчването в чужбина – изпращането на документите и самото връчване, което следва вътрешното законодателство на съответната държава. От МССИ са направили една анкета към членовете си, като целта й е била да се сравни ситуацията

по отношение на връчването на документи в различните държави членки, като се даде възможност всички да се учат от различията си. Връчването на документи е един от най-използваните инструменти от съдебните изпълнители в Белгия. Накратко се представи работата на съдебните изпълнители в много държави със съответните позитиви и негативи за всяка държава, както и по какъв начин използването на JUDEX ще подобри ситуацията. Подчерта се, че е нужна известна хармонизация и по отношение на самите начини на връчване, защото са твърде различни в отделните държави.

Като следваща точка от дневния ред г-жа Яна Хофманова, контактна точка на Чехия, представи **анекса към практическия наръчник по събиране на доказателства**. Самият наръчник е приет през м. декември, 2024г., лингвистичните версии са от м. февруари 2025г. и вече е наличен на европейския портал за електронно правосъдие (e-justice). Анекс 5, по който продължава да работи работната група на ЕСМ, е относно попълването на формулярите по регламента. Целта е в същия ясно да се обясни какво трябва да се попълва в отделните полета. След краткото представяне, се предостави възможност на държавите да заявят дали имат коментари. При липса на такива, анексът бе счетен за официално приет. Предстои публикуването му на английски език и след това преводи на всички официални езици. След това анексът официално ще бъде част от вече изготвения практически наръчник по събиране на доказателства.

Накрая г-жа Халди Койт възобнови дискусията, стартирала на среща на ЕСМ още през м. юни 2022г. за необходимостта от разработването на **практическо ръководство по връчването на документи**. Понастоящем ЕК предлага сформирането на работна група по този въпрос, която да създаде кратко ръководство, да консолидира практиката, включително тази на Съда на ЕС, да разясни как се попълват формулярите и т.н. Съобщиха, че контактната точка на Гърция Апостолос Антимос се е съгласил да започне работа по писане на проекта за ръководство. Държавите бяха призовани сега или на по-късен етап да заявят дали подкрепят тази инициатива и съответно дали желаят да участват. На момента подкрепа за проекта и интерес към участие в работната група заявиха Германия, Франция, Словакия, Испания и Чехия.

С горното приключи първият ден от срещата на ЕСМ.

На 23.10.2025г. между 9.30 и 17.00 часа присъствах на срещата, проведена по предварителния дневен ред.

След откриване на втория ден от срещата представителите на ЕК Халди Койт, Драгош Шербан и Роберто Афиенца представиха **актуалната информация относно процеса на дигитализация на Регламента за връчване на документи и Регламента за събиране на доказателства**. Референтното изпълнение на ЕК е налично от м. декември 2024г., като последната версия е от м. август 2025г.

Помощният екип на ЕК е провел 24 обучителни сесии за обучители в периода от м.юни 2024г. до м.юни 2025г., от които са направени видеозаписи, приложена е документация, разработени са въпросници и наръчници. Всяка седмица са провеждани срещи на техническата група от представители на държавите членки. Помощният екип е провел общо 185 сесии във връзка с настъпили затруднения и е отговорил по 1551 „тикета". 23 държави членки се очаква да работят с децентрализираната информационна система до края на годината. Дания ще се присъедини догодина. Сформирани са управителни комитети по двата регламента, чиято цел е да осигурят функционирането и поддръжката на системата, както и да си сътрудничат с ЕК, да се обменят опит и добри практики между държавите. Държавите членки се представляват от представители както от техническа страна, така и от страна на практикуващите потребители на системата. На 20 октомври 2025г. е проведена първата присъствена среща на комитетите, като дневният ред и протоколът от същата са публикувани. Управителните комитети извършват още оценка на възможните подобрения на системата по скала от 0 до 5, като по този начин ще решават кое от тях съставлява приоритет.

След тези обявления думата бе дадена на представители на **Германия** да презентират техния **опит от процеса по стартиране на работата с децентрализираната информационна система**.

Г-жа Анна Рикенберг-Ширм, юрист към Националната служба за координация в областта на електронното правосъдие към Министерство на правосъдието на Северен Рейн-Вестфалия изнесе доклад за подготовката по старта на системата. Започнали са още от пролетта на 2024г. с ясно изготвена схема на планираните дейности за всяко четиримесечие до 1 май 2025г. - предвидената в регламентите дата на стартиране на системата. Въпреки това са имали затруднения и някои действия за изместени напред във времето. През м. март 2025г. са приключили с валидирането на базата данни на съдилищата и са започнали да правят вътрешни тестове и да провеждат обучения. Последните са осигурени от Министерството на правосъдието, като са проведени повече от 1000 обучителни сесии. Обучени са били 54 основни обучители, които от своя срана да обучават практикуващите. Към момента имат около 7500 потребителя на системата и над 1000 администратора. Изготвили са наръчници, подготвили са разяснителни писма, провели са около 75 сесии с помощния екип на ЕК. Като се има предвид, че става въпрос за федерална структура, организацията е била изключително трудна, но е дала много добри резултати. След своевременния старт на системата нямат много „тикети" от съдиите, тъй като са намерили добри разрешения и много потребители са били обучени още в "acceptance" средата. Сформирали са и помощни екипи на национално ниво. Уроците, които са научили в хода на процеса са:

- практикуващите на национално ниво е трябвало да бъдат ангажирани повече в самия процес на подготовката, доколкото вътрешните правила варират от област до област;

- интерфейсът на системата трябва да е функционален и реално да отразява практическата част;

- системата на „тикети“ трябва да се усъвършенства – първоначално са били изпращани до ЕК, а не до националните помощни екипи;

- в началото процесите са били твърди бавни, поради което са опитали да ги скъсят времево;

- необходимо е да се подобри комуникацията с контактните точки от другите държави членки;

- трябва да се подобри информираността относно какво трябва да се направи когато системата временно е недостъпна, има срив, грешка и други подобни - установили са, че когато една държава членка към момента не е достъпна, това не се отразява в интерфейса на системата, както и че имейлите не отиват до всички потребители, а само до контактните точки, които трябва после да ги отразят в системата;

- свързаността към тестовата среда е ограничена;

- комуникацията с потребителите не е много ефективна и е трябвало да се подобри на ниво отделните провинции, за което са опитали да назначат контактна точка във всяка провинция;

- учредили си управителен комитет на национално ниво, в който да се обсъждат общите проблеми и да се споделят разрешения;

- въпреки всички проведени обучения, такива все още са необходими, тъй като има практикуващи, които сменят работата си и идват други на тяхно място, които не са били обучени;

- обученията трябва да се провеждат колкото може по близо до месторабoтата на практикуващите.

Г-жа Фрейа Сомер, юрист към централния орган на Министерството на правосъдието и здравето на Шлесвиг-Холщайн също представи опита на тяхната провинция, която е по-малка. Посочи, че са получили изключително съдействие от Националната служба за координация в областта на електронното правосъдие, която работи като централна структура на национално ниво. Започнали са с преценка кой трябва да участва в подготовка още през м. май 2024г. Трябвало е да включат 34 органа. Около 120 човека е трябвало да бъдат обучени и да бъдат определени за потребители още преди официалния старт на системата. Преценили са, че не е необходимо всеки съдия да бъде потребител, а само тези, които имат работа с такива искания, което са около 2-5 на съд. Обучени са три основни обучителя, които са преминали обучението на ЕК, които са обучили всички останали. Това е било възможно, тъй като са по-малка провинция. В друга по-голяма е имало двама основни обучителя, които са обучили други 50, а те от своя страна вече са обучили останалите потребители в провинцията. През м. август 2024г. са се свързали със съдилищата и са решили кои ще са потребителите, но са преценили обученията да стартират на по-късен етап. Като следваща стъпка са извършили преценка кои ще са администратори на системата и на какво ниво ще се намират. Първоначално администраторите са били служители на Националната служба за ел. правосъдие, а

след това по един или двама от всеки орган – ИТ експерти, които са били обучени от централното ниво. Много са мислили още на ниво демоверсия как да разпределят потребителските роли, като са съобразили каква организация вече съществува на национално ниво. Взели са решение да не определят ролите общо за цялата провинция, а да оставят всеки орган, т.е. всеки съд, сам да извърши тази преценка. Като цяло е решено всеки потребител да има всички роли, доколкото така или иначе е проследимо в системата кой какво прави. Опитали са се да осъществят връзка с вътрешната си система, така че подписаният документ (формуляр) да се качва и в двете системи. Направили са организация веднъж месечно да има събиране с представителите на всички съдилища в провинцията, на което да се обсъждат конкретни въпроси, тъй като са преценили, че най-лесно за практикуващите е да обсъждат тези неща помежду си.

След презентацията г-жа Халди Койт от ЕК заключи, че изключително важен урок от представените е необходимостта практикуващите да се включат по-рано в процеса. ЕК се опасява, че ако това не се случва, системата ще се разработи, но всяко следващо допълнение/изменение в нея коства време и средства. Тепърва предстои дигитализиране на още много инструменти, така че ако практикуващите се включват по-рано, ще виждат от какво имат нужда. Посочи, че държавите членки са отделили доста внимание на преценката за потребитеслките роли, като за по-големи органи е необходима гъвкавост, но принципно допустимо е и на всеки потребител да се дадат всички роли.

Г-жа Койт посочи още, че в управителния комитет е поставен въпроса какво трябва да се направи, ако бъде получено искане, което е постъпило извън системата. Разясни, че по принцип имаме право да откажем да го изпълним, ако не попада в предвидените по регламентите изключения, особено ако съответният орган вече официално е включен в системата. В това отношение призова към повишаване на вниманието. Обясни, че може да се използват Х-случаите (SoDX/ToEX) за отговор на такова запитване. В регламента няма специфична санкция за такова действие, но все пак ако Европейската комисия получи информация, че е налице системност по изпращане на искания извън системата или неправомерно използване на SoDX/ToEX, ще обърне внимание на това.

От Чехия бе зададен въпрос до презентиращите от Германия относно тестването, а именно как са успели да го направят предварително, тъй като в Чехия това не е било възможно, както и дали използваните помощни материали са били тези предоставени от ЕК или са разработили и собствени на национално ниво. В отговор се посочи, че тестовете са били първоначално в демоверсията на ЕК, а после са имали национален интерфейс в "Acceptance" средата. Ползвали са ръководството на ЕК, но са разработили и техни документи и видеоматериали, в които може да се види целия процес.

Контактна точка на Германия постави допълнителни въпроси към ЕК и другите държави членки: Как се отразява крайният срок в системата, когато се изпраща голям обем от данни, което налага това да стане извън системата?; Как се процедира, когато електронният подпис не е видим на документа, но според токена всичко е наред, т.е.

разчитаме ли на него? Посочи още, че в процеса на попълване на формулярите като проект се получават твърде много известия, които постоянно ти напомнят, че все още не си приключил процеса, както и че приключилите случаи остават в системата и би било добре да се предвиди някакъв архив, за да не се получават още повече известия, които запълват пощите.

В отговор г-жа Койт посочи, че в управителните комитети вече е поставен въпросът за твърде големия брой на известията при изготвяне на проект на случай, за което вече има „тикет". Обсъжда се и въпроса дали да има централизиран лимит на максималния размер на файлове, които могат да преминават през системата. От техническа гледна точка е възможно, ако се превишава лимита, да се изпрати линк, препращаш към място, от където могат да се изтеглят документите или да се изпрати един файл, а другите после да се изпращат, прикачени към съобщенията в свободен текст, т.е. големият обем на файловете не означава, че задължително документите трябва да бъдат изпратени по пощата. По отношение на подписите посочи, че може да са такива, които не оставят видим отпечатък, като информация за подписа може да се види в контейнера на файла или да се използва специален софтуер за валидирането им. Идеята е след време подписването да е достъпно в самата система, а не в pdf документ, който да се изтегля и прикачва обратно. Ако действително се установи, че документът не е подписан, може да се изпрати съобщение в свободен текст за проверка.

Драгош Шербан допълни, че системата проверява дали документът, който е изтеглен е същият, който е качен обратно с подпис. По отношение на приключилите случаи уточни, че има възможност за изтриването им, т.е. ако не искаме случаят да остане в системата (JUDEX), можем да си го архивираме в нашата вътрешна електронна система и да го изтрием. Уточни, че ако ние го изтрием, при другата страна не се изтрива.

На въпрос на Словакия относно опциите за автоматичен превод г-жа Койт обясни, че когато формулярът трябва да се изпрати на чужд език, преди да бъде изтеглен трябва да се превключи езиковата версия на системата на съответния език, да се изтегли формуляра и после пак можем да върнем нашата езикова версия. Уточни, че може и да се ползва e-translate след попълването и така да се изтегли и подпише, като подчерта, че полетата във формуляра при ползване на тази функционалност съвпадат с оригиналните преводи на формулярите на всички езици. Изискването да се изпрати на езика на съответната държава е правно и е предвидено в регламента, макар и формално сега получаващият орган да вижда полетата на собствения си език (т.е. на този, на който е включил интерфейса).

Следващата част от дневния ред беше традиционната **дискусия по предварително зададените от ЕК и от делегациите въпроси по приложението на Регламент 2020/1783 и Регламент № 2020/1784**.

1.Държавите членки бяха поканени да споделят опита си по подготовката си за използването на децентрализираната информационна система (вече наречена

JUDEX), както и по работата с нея след старта й, като съобщят за актуалния си статус и евентуално кога се очаква да се включат в системата, за тези които все още не са започнали работа с нея, а за тези, които са включени – какъв опит са натрупали и какви са отзивите от потребителите; какви дейности са предприети за обучение на потребителите и разпространение на информация относно системата; какви уроци са научили по пътя.

От Франция съобщиха, че в момента включени в системата са само централните им органи, които са получили 19 искания. Очакват през втората половина на м. ноември да се включат и съдилищата. Оплакват се от често изключване на връзката със системата, както и от множеството известия, които се получават, особено от администратора. Посочиха, че имат да проведат още много обучения. Изразиха недоволство от обстоятелството, че практическото ръководство на ЕК за работа с референтното изпълнение е само на английски език, но г-жа Халди Койт разясни, че преводи към момента не се очакват, защото ще струват около 200 000 евро. Уточни, че в някои от държавите ръководството е преведено със собствени средства, а други са създали по-кратка негова версия на собствения си език.

От страна на България съобщих, че имаме две вече функциониращи точки за достъп до e-codex с инсталирано референтно изпълнение – една за Министерство на правосъдието като централен орган и една за съдилищата. Централният орган вече е включен в системата от предната седмица, а съдилищата започват поетапно включване, след като приключат със създаване на профили на практикуващите и определяне на потребителските им роли, като се очаква в началото на м. ноември всички съдилища вече да стартират работа с JUDEX. Уточних, че на този етап стои неяснота по отношение на съдебните изпълнители, които съгласно нашето законодателство са само изпращащ орган, а именно дали ще се включат към точката на съдилищата или на МП и кога. Посочих, че в България практическият наръчник на ЕК е преведен на български език още през пролетта и е разпространен до всички съдилища. По отношение на обученията споделих, че имаме няколко основни обучители, които са преминали обучението на ЕК, един от които съм аз, като вече сме провели няколко централизирани онлайн обучения с помощта на Националния институт на правосъдието и ВСС и сме разпространили материалите от тях, включително видеозаписи.

Финландия още не се е включила на живо в системата, техническите им експерти работят по въпроса, очакват скоро да са готови с потребителските роли, обсъждат се бъдещите обучения за новопостъпили служители, организирали са уебинари с инструкции, опитват се да разпространят информацията, че националната им съдебна мрежа може да помогне на практикуващите.

Латвия е присъединена към системата още от м.юли. Във всички институции има координатори, които препращат информацията за проблеми към бюрата за помощ – както от техническо естество, така и правно. До момента са получили пет искания. Сблъскали са се с проблеми при Формуляр К, а имено липса на функционалност за изпращането му, но са го преодолели като са го изпращали през свободните съобщения. Разпространяването на информация за системата и

обученията все още са проблем при тях. Г-жа Халди Койт се включи в отговор, като посочи, че следва да изпратят „тикет“ до помощния екип на ЕК относно проблема с изпращането на Формуляр К. Г-н Шербан предложи да проверят дали този, който изпраща формуляра има съответната роля, защото би могло това да е проблемът.

От Люксембург заявиха, че системата функционира напълно при тях. Проблемите с обученията и разпространяването на информацията не стоят пред тях, тъй като са малка държава. Важна за тях е участието им в Комитетите във връзка с двата регламента и поддържането на регулярен контакт с ЕК.

От Ирландия все още не са се присъединили, още правят тестове.

От Италия са изцяло на живо вече от няколко месеца. Всички практикуващи са информирани за старта на системата. Не се отразява на вътрешната им електронна система, тъй като всичко се отразява в нея. Оплакват се от това, че много искания се изпращат в Рим, а не по компетентните съдилища, както и от факта, че все още много държави изпращат исканията си на хартия.

От Полша съобщиха, че са превели наръчника на полски език. Продължават с обученията. Изготвили са видеоинструкции за работа със системата. Заявиха, че често исканията се получават от централните органи.

Във връзка с изявленията на Италия и Полша за получени искания от органи, които не са компетентни, г-жа Койт препоръча да проверят информацията в Базата данни на съдилищата. За централните органи обясни, че фигурират като възможен избор в изключителните случаи (SoDX/ToEX), но са поставени на последно място. Ако съществуват две опции за избор на компетентен орган и една от тях е централния орган, не означава, че трябва да се изпрати на последния.

От Латвия очакват да финализират всичко до края на годината.

От Унгария обясниха, че са дефинирали пет групи от органи, които ще имат роли по тези регламенти в зависимост от компетентността на съдилищата и един централен орган. Имат проблеми с интеграцията с националната им процедура, както и нарастващия брой на искания, изпратени до некомпетентен орган.

Кипър е на живо от 15.09. Провеждат обучения в съдилищата и в централния орган. Системата функционира нормално, но има проблем при комуникацията между съдилищата и централния орган.

От Хърватска още не са се присъединили, очакват да се присъединят през м. ноември. Провели са 15 общи обучения и още 15 в различни градове.

В Швеция на живо са съдилищата, като се очаква през м. декември да се присъедини и централния орган. Има положителни отзиви от работата със системата.

Естония също е частично присъединена. В момента са в процес на активация на профилите на съдилищата. Предстоят им обучения.

От Австрия обявиха, че ще се включат на 10 ноември. Те са разработили национален софтуер.

Испания очаква да се присъедини към системата до края на м. ноември.

След изказванията на всички държави от Чехия предложиха изготвения от ЕСМ документ с въпроси и отговори във връзка с приложението на JUDEX да се

актуализира, като включва и научените в периода на присъединяването уроци, добри практики и т.н.

2. По въпрос на Чехия държавите членки са поканени да споделят опита си по връчване на документи на виртуални финансови институции, както и по събиране на доказателства от такива.

Представителите на Чехия разясниха, че въпросът е отправен предвид, че някои от тези институции нямат физически клон или офис и практикуващите не знаят какво да правят.

От Полша посочиха, че в такъв случай използват помощта на централния си орган.

В Италия нямат такъв проблем, тъй като, за да получат разрешение да оперират в Италия, такива институции трябва да имат удостоверен адрес/ел.поща. Същите се посочват в списък, който е публично достъпен.

В Литва успешно връчват на Revolut и събират доказателства от тази институция, но за другите подобни също имат проблеми.

От Латвия нямат такива проблеми или поне не са получили такива отзиви от съдиите, включително относно събирането на доказателства.

3.1 Също по въпрос от Чехия страните членки са поканени да споделят практическия си опит при прилагане на чл.19 от Регламент 2020/1974 относно електронното връчване.

Посочиха, че в европейския атлас страните са дали нотификации, но не всички са ясни – например някои са отразили само N/A (неприложимо), като не става ясно дали изобщо не прилагат електронно връчване или че нямат по стриктни изисквания от предвидени в чл.19. Считат, че регламентът изисква даване на възможност за приложение на електронно връчване, когато адресатът е в държава членка, като държавите могат да добавят по-тежки условия, но не и да забраняват тази възможност.

Г-жа Койт разясни, че при преговорите по приемане на регламента целта е била именно да има възможност за електронно връчване навсякъде. Може да има по-стриктни условия от тези в регламента, но електронното връчване трябва да се прилага.

От Германия посочиха, че при тях е възможно електронно връчване само по чл.19, пар.1, б.а (квалифицирана ел. поща), като за в бъдеще ще има възможност за приложение и на чл.19, пар.1, б.б (обикновена еле. поща). За сега в Германия не е позволено връчването по обикновена ел. поща, тъй като трябва да има някаква сигурност при връчването плюс съществува неяснота дали съобщението е получено, съответно трябва потвърждение за получаването. За да позволят такова връчване, трябва да се промени техния Граждански кодекс и вече са започнали такава промяна, но все още не е приета заради политическата ситуация в Германия.

Г-жа Койт подчерта, че чл.19, пар.1, б.б от Регламент 2020/1784 се прилага дори и такова връчване да не е допустимо в съответната държава и Германия не може

да забрани използването му, а само да предвиди по-стриктни условия. При съобщеното положение Германия нарушава регламента и може да й бъде наложена санкция, ако това положение продължи.

От Франция посочиха, че при тях чл.19, пар.1, б.б не се използва често, както и че досега са мислели, че отразяването в атласа с N/A (неприложимо), означава, че не е допустимо такова връчване.

От Испания посочиха, че те са една от държавите, които е отразила в Атласа N/A (неприложимо), но с това са имали предвид, че не са поставили по-стриктни условия, а не че не се прилага.

От Италия съобщиха, че и при тях е като в Испания. Във вътрешното им право не е допустимо уведомяване по обикновено ел.поща, а само по сигурна ел.поща, но това не означава, че не го прилагат по регламента.

От Франция заявиха, че практикуващите често виждат в Атласа отразяването N/A (неприложимо) и не знаят какво означава. Считат, че ще е много по лесно за всички, ако просто се изписва целия текст.

В тази връзка г-жа Койт помоли всички контактни точки да проверят нотификациите на държавите си в Европейския атлас и да се убедят, че са достатъчно ясни, т.е. да има пълни изречения, без отразяване „N/A (неприложимо)", при това по отношение на всички нотификации, не само тези по чл.19 от Регламент 2020/1784.

3.2. От Словакия са поставени въпроси във връзка с преценката на електронните документи, които подлежат на връчване, а именно:

- Разрешено ли е на получаващия орган да преглежда документите, които следва да връчи и да прилага националните си правила за електронните документи и евентуално да откаже връчването им поради липса на електронен подпис или печат, или трябва да ги връчи, без да преценява тяхната формална валидност и да остави евентуалните последствия от липсата на подпис/печат да бъдат адресирани по националното право на изпращащата документите държава?

- Има ли разлика в подхода по този въпрос, ако изпращащия орган е поискал документите да бъдат връчено в съответствие с правото на получаващата държава или по друг специален начин?

Г-жа Койт разясни, че има случаи, при които електронният подпис е с контейнер, който не се отваря. Препоръча използването на различни софтуери за проверка на ел. подписи. Подчерта, че регламентът предвижда искането за връчване на документи да е подписано, но не и самите документи, които се изпращат, да са подписани, което е въпрос на национално право.

От Италия споделиха, че искат гаранция, че адресатът получава копие и няма да възрази срещу автентичността, като подчертаха, че електронния документ има същата стойност като хартиения.

От Германия посочиха, че няма практика на Съда на ЕС по този въпрос. Считат, че връчването на документи и характера на същите зависи от правото на изпращащата държава и получаващият орган не трябва да проверява това.

Споделиха, че никога не са отказвали връчване на това основание и се позоваха на чл.11, пар. 1 от Регламента за връчване на документи.

Г-жа Койт напомни, че изпращането на искането през децентрализираната информационна система означава, че този орган има право да изпраща документи и след като е изпратен по този начин, следва да се доверим.

3.3. Как процедират държавите членки с исканията, когато първоначалният опит за връчване е бил неуспешен? Органите служебно ли проверяват дали адресът е правилен и опитват ли се да връчат отново или прилагат правни презумпции/фикции по националното си право? Как подхождат държавите в ситуации, когато се създават умишлени пречки за връчването (задържане на съобщението, отказ от получаването му и т.н.), които забавят процедурата? (въпроси от Словакия).

От Словакия разясниха, че при тях съдилищата са активни и ако не успеят да връчат, служебно проверяват регистрите, връчват чрез полиция, съдебен служител и т.н.

Чехия – действат като Словакия.

Люксембург – връчването е чрез публичен изпълнител, които преглеждат регистъра. Ако адресатът откаже да получи, връчването е редовно, като това се описва в доклада на съдебния изпълнител.

Франция – нямат регистър, но имат Агенция по връчването, която може да извърши проверка. Ако адресатът откаже да получи, връчването е редовно. Ако не могат да го открият, прилага се фикция за връчване.

Финландия – връчва се чрез съдилищата, които проверяват регистрите.

От Германия посочиха, че техните органи нямат задължение да търсят адреса и могат да оставят съобщението в пощенската кутия.

Италия – ако не успеят да връчат на посочения адрес, проверят.

От страна на България разясних, че съдилищата служебно проверяват адреса в Национална база данни и връчват на регистрирания адрес. Ако адресатът не пребивава на адреса, има съответни правила, при прилагането на които съобщението се счита за редовно връчено. При отказа на адресата да получи, също е налице редовно връчване.

Г-жа Койт обобщи, че повечето държави са проактивни при издирването на адреса, както и че при отказ на адресата да получи, приемат, че е налице редовно връчване. Напомни всички да проверят информационните си документи по този въпрос на страницата на ЕСМ в европейския портал за електронно правосъдие.

3.4. От страна на Германия отново е повдигнат въпроса за пощенските услуги, допустими като метод за връчване съгласно чл.18 от Регламент 2020/1784, който е обсъждан на срещата на ЕСМ по регламентите за връчване на документи и събиране на доказателства през 2024г. При предходната среща е изразено становище, че връчването по пощата е удобно, но понякога създава затруднения и не покрива всички необходими изисквания за редовно връчване, поради което в такива случаи

е по-добре да се използват другите методи – предаването на документите от предаващ на получаващ орган (сега чрез децентрализираната електронна система) или по друг електронен път (чл.19 от регламента), като всяка държава следва да се опита да разреши евентуално съществуващи проблеми при използването на пощенски услуги. Представителите на Германия пожелаха да разберат дали има някакво развитие по въпроса след предходните обсъждания.

От Франция заявиха, че при тях няма развитие по въпроса. Някои съдилища предпочитат обикновената поща пред електронната, за да са сигурни, че има коректно попълнена разписка.

Други държави не се включиха в дискусията, ако г-жа Халди Койт обобщи, че ако има проблеми, може да се използва друг метод на връчване, като JUDEX (децентрализираната електронна система) е много удобен.

3.5. Отново като продължение на дискусия от предходната година държавите членки са поканени да споделят за новости по въпроса на исканията за връчване на документи, изпратени от Единния патентен съд (ЕПС).

Въпросът е зададен от Германия, където има местни отделения на ЕПС и се счита, че същите могат да бъдат изпращащ орган по Регламента за връчване на документи. Обикновено изпращат исканията по пощата, затова се чудят дали е възможно да бъдат свързани с JUDEX.

Г-н Аксел Жакоби, представител на ЕПС, разясни, че това е законна институция - съд в областта на патентното право. ЕПС е първият граждански международен съд в ЕС, който е започнал дейност от 1 юли 2023г. Постановява решения, които са изпълняеми. Връчването на исковата молба е в началото на процедурата. Доколкото ЕПС е подчинен на правото на ЕС, следва да прилага Регламента за връчване на документи. Според чл.1 от Споразумението относно единния патентен съд, този съд е общ за договарящите държави членки и следователно има същите задължения съгласно правото на Съюза като всеки национален съд на договарящите държави членки. В този смисъл местното отделение на ЕПС във Финландия, е финландски съд. Посочи, че почти винаги използват пощенски услуги с обратна разписка, но са работили и чрез предаващ-получаващ орган с Нидерландия и това е функционирало добре. Г-н Жакоби подчерта, че ЕПС не е държава-членка, но все пак е съд и когато имат техническа готовност, ще се обърнат към ЕК с молба да бъдат присъединени към JUDEX.

Г-жа Халди Койт посочи, че трябва да се обърне внимание на нотификациите на държавите членки, т.е. когато не са посочили местното отделение на ЕПС като национален съд и не са го включили в базата данни на съдилищата, не може да работи с JUDEX.

В отговор г-н Жакоби заяви, че предлага да се приеме единен подход, тъй като ЕПС се разраства, като счита, че има две разрешения на въпроса с JUDEX – или да ползват национална точка за достъп до e-Codex или да имат собствена такава.

Г-жа Койт отговори, че трябва да се провери дали е възможно ЕПС да има отделна точка за достъп до e-Codex.

Представител на Нидерландия заяви, че с ЕПС винаги са работили много гладко и трябва да се намери разрешение на този въпрос.

3.6. От ЕК бе представен въпрос във връзка с Формуляр К от Регламента за връчване на доказателства. Т.1.3 от формуляра съдържа следния текст: „Адресатът на документа бе информиран писмено в съответствие с член 12, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/1784, че адресатът може да откаже да приеме документа, ако не е съставен на или придружен от превод на език, който той или тя разбира, или на официалния език или на един от официалните езици на мястото на връчването". Констатирано е, че в официалния журнал тази точка е поставена като информационна, без поле за отметка, но в европейския портал за електронно правосъдие формулярът съдържа поле за отметка, което не е задължително за попълване. Същевременно във версията на формуляра в референтното изпълнение, се съдържа задължително за попълване поле за отметка. Становището на ЕК е, че това поле не може да е задължително за попълване при съобразяване разпоредбата на чл.12 от Регламента, според която адресатът може да откаже получаване на документа само, когато няма превод, поради което ще бъде нанесена съответна поправка. Отправеният към държавите членки въпрос касае мнението им дали текстът на т.1.3 следва да остане само като информационна точка, както е в официалния журнал или следва да съдържа незадължително за попълване поле за отметка, което да съдържа информация дали адресатът е информиран за правото си да откаже получаване на документ без превод или не. В последния случай ЕК трябва да стартира процедура по поправка на формуляра.

От Германия заявиха, че считат, че официалният журнал има преимущество пред европейския портал и референтното изпълнение.

Г-жа Койт разясни, че следва да се помисли дали фактът, че в официалния журнал няма поле за отметка, всъщност не се дължи на техническа грешка. Посочи, че три години формулярът реално е използван с налично такова поле. Въпросът е провокират от необходимостта да се стартира процедурата по поправка, ако наистина държавите считат, че се касае за грешка.

От Италия заявиха, че считат, че полето за отметка е полезно и показва дали Формуляр Л е били издаден или не.

От Словакия, Люксембург, Унгария и Швеция също подкрепиха решението да има поле за отметка.

От Франция считат, че това решения има предимства и недостатъци.

От Германия посочиха, че наличието на незадължително поле на практика може да бъде заблуждаващо. Обикновено наличието на опционно поле за отметка означава, че е въпрос на избор дали се попълни. Ако полето остане непопълнено, ще остане неясно дали е забравено или действително адресатът не е информиран за правото си да откаже получаване на документите при липса на превод.

Г-жа Койт уточни, че това е така и при положение, че изобщо няма поле за отметка (както е в официалния журнал).

Представителите на Нидерландия заявиха, че подкрепят Франция и Германия.

От страна на България заявих, че се присъединяваме към становището за незадължително поле за отметка. Посочих, че ако наистина е изпратен документ без превод и е налице при колебание дали органът е забравил да попълни полето или не е уведомил адресата за правото му, можем да използваме функционалностите на JUDEX и да попитаме посредством съобщение в свободен текст.

Г-жа Койт изрази становище, че това е възможно, още повече, че Формуляр К може да се изпраща повече от веднъж, т.е. при констатирана налична грешка при попълването му, би могъл да се изпрати отново.

От Германия попитаха дали, ако ще се прави поправка, трябва да се ползва процедурата по чл.24 от Регламента за връчване или процедурата по комитет по чл.26.

Г-жа Койт отговори, че чл.24 се отнася до делегиран акт и още не е използван, а по чл.26 се приемат актове за изпълнение. Ако всички са съгласни, може да се използва процедурата по поправка на техническа грешка, която е по-бърза и да се поиска поставяне само полето за отметка, но в другия случай, при който се налагат по съществени промени, следва да се използва процедурата по чл.24 от Регламента за връчване. Обобщи, че понастоящем няма консенсус по въпроса каква корекция да бъде нанесена във Формуляр К, като допълнително ще зададат въпроса на всички държави за становище.

4. По въпрос от Финландия държавите членки са поканени да споделят опита си и техните добри практика във връзка с разграничението между Регламента за събиране на доказателства и Брюксел II b, доколкото и двата регламента могат да се използват за изслушване на детето чрез видеоконференция и за събиране на относима към производствата за родителска отговорност информация, като напр. социален доклад.

Представителите на Финландия посочиха, че получават много въпроси от съдии кой регламент следва да прилагат в тези случаи. Обясниха, че при тях, ако се получи искане по Регламент Брюксел IIb, отива при централния им орган, който го препраща към местните им социални органи. В случай, че искането е по регламента за събиране на доказателства, то се изпълнява от съдилищата. Въпреки това посочват, че процедурите са много подобни и на практика не намират разлика.

От Германия изразиха становище, че може да се използват и двете възможности и съдът може да реши какво да направи , като на практика няма ясно разграничение. При тях органът, който се занимава и с двете процедури, е един и същ.

От Испания считат, че това е само теоретичен проблем. При тях много години е дискутиран въпросът дали изслушването на дете е доказателство, съответно дали може да се приложи Регламента за събиране на доказателства или следва да се приложи Брюксел II b. По принцип този въпрос не им създава проблеми и използват и двата регламента.

От Белгия изразиха становище, че когато се използва Брюксел IIb и се отправя искане до централен орган, обикновено съдът очаква някаква по-обща информация

– напр. социален доклад. Чрез регламента за събиране на доказателства се търси нещо по-специфично – напр. експертно мнение. ПО принцип може и двете да се използват, но считат процедурата по събиране на доказателства за малко по-сложна поради необходимостта да се попълват формуляри, а за видеоконференцията трябват много уговорки.

От Италия са съгласни с Испания и Белгия. Посочиха, че при тях изслушването на дете не представлява доказателство. Все пак смятат, че може да се ползват и двата регламента.

Г-жа Халди Койт напомни за Съображение 39 от Регламента за дигитализацията, който се опитва да постави някакво разграничение кога се използва Брюксел IIb и кога Регламента за събиране на доказателства. Когато детето е страна - Брюксел IIb, а когато става въпрос за доказателства (напр. детето е свидетел) – регламента за събиране на доказателства, т.е. зависи каква е целта на изслушването.

От Полша заявиха, че преценката трябва да се направи съобразно конкретните обстоятелства по случая.

С приключване на обсъждането по последния въпрос срещата беше закрита.

Приложение: Програма на срещата

С уважение: Vesela Ivanova Galabova-Ilieva Digitally signed by Vesela Ivanova Galabova-Ilieva Date: 2025.12.08 10:16:30 +02'00'

Весела Гълъбова-Илиева